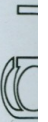

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΠΤΙΑΤΙΑΣ 1969

ΤΟ ΑΠΕΙΡΟΠΡΟΣΩΠΟ τῆς ψυχῆς στὸν βιολογικὸ καὶ ὑπερβατικὸ του προσδιορισμὸ εἶναι πάντα ὁ κλῆρος τῆς τέχνης. Καὶ τοῦτο προβαίνει τιτάνειο καὶ αἰνιγματικὸ, ὅταν καθιερωμένα πλαίσια διαρρηγνύονται καὶ ἀπὸ τὶς χαίνουσες ἀβύσσους ἀνέρχεται ἡ ἐπὶ κλήσις, ὡς χρησμός, γιὰ τὴν συγκρότησι τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Ἄπὸ τὸν θρυμματισμὸ τοῦ Μεσαίωνα θὰ ἀνακύψῃ ὁ μυστηριώδης κόσμος τοῦ Μπόζ, πλήρης ἀπὸ τοὺς ἐφιάλτες τοῦ πειρασμοῦ, ποὺ ἐνεδρεῖουν ἄγρυπνοι κάτω ἀπὸ τὰ εὐθραυστα κελύφη τῶν ἐντολῶν. Κάθε τόσο θὰ διεισδύουν στὸ αὐστηρὰ λογικὸ ἀναγεννησιακὸ περίγραμμα καὶ θὰ ἀντιπαλαίουν πρὸς τὸ ὑπερούσιο φῶς ἢ στὸ μεγαλρφνὸς σκιάφως τῶν ἀποστόλων τοῦ Τολέδο ἢ τοῦ Ρόττερταμ. Ὁ γερμανικὸς βορρᾶς θὰ ἀποτυπώσῃ τὴν σφραγίδα στοὺς μεγάλους δασκάλους, γιὰ νὰ ἀνθήσῃ στὸν ἐξπρεσσιονισμό, ἐνῶ τραγικὸ προπομπὸ του ὁ κόσμος μας θὰ δῆ, ὡς κορυφαῖο του, ἕναν αὐλικὸ ζωγράφο, ποὺ ὁ ὄλεθρος τοῦ πολέμου θὰ μεταβάλλῃ τὸ πάθος του σὲ προβολὴ τοῦ δαίμονα τῆς καταστροφῆς; ποὺ ἐνοικεῖ ἀνεκρίζωτος στὰ μυχιά μας.

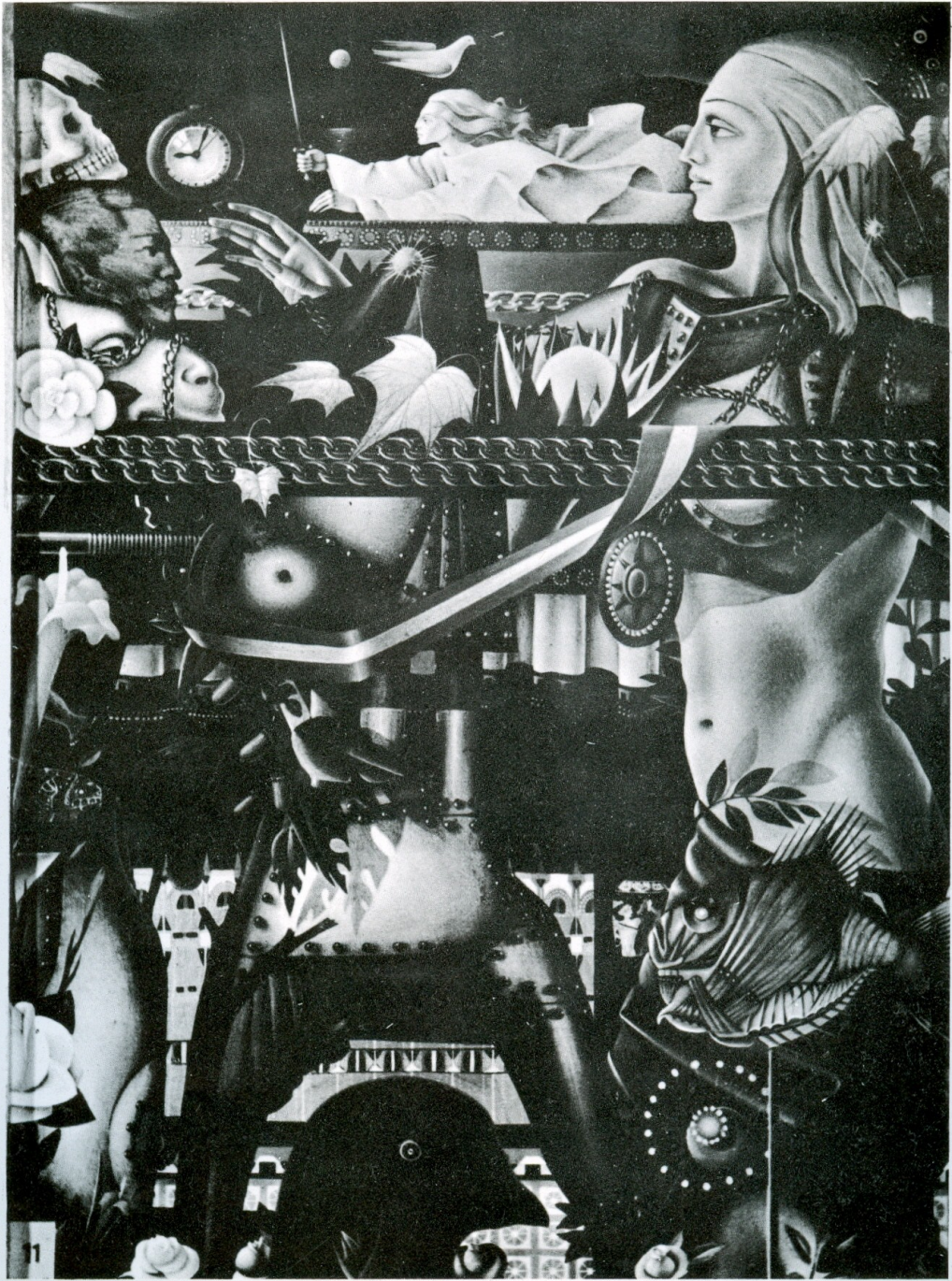
Καὶ ὅμως, μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ὅπου ἡ ψυχὴ ἀνακαλύπτει τὴν ἄβυσσαλέα διάστασί της, θὰ ἀναφανῆ ἡ ὄνειρική της διάθεσι γιὰ ἕναν βίον ἰριδίζουσα ἀυτογνωσίας. Ὁ ὑπερρεαλισμὸς θὰ ἀνασύρῃ τὴν αὐλαίαν τοῦ ὄντος μας, τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τεχνολογία θὰ μᾶς δώσουν τὴν εὐχέρεια νὰ ἀγγίσωμε τὶς πρωτοζωϊκὲς μορφές, ἐνῶ θὰ περισφίγγουν ἀσφυκτικὰ τὸν ἄνθρωπον στὸ ἄγχος τῶν μηχανικῶν δημιουργημάτων τους.

Σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴ ἔρχεται ἡ ἀνάγκη, ὡς μία ἄλλη ἔκφρασις, γιὰ ἕναν ἀνθρωποκεντρικὸ οὐμανισμό, γιὰ μιὰ βεβαίωσι τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου ὡς πυρῆνα, ποὺ μέσα στὴν ἱερατικὴ ἀγιότητά του περικλείνει τὴν ἐξουσία τῶν δαιμόνων τοῦ ὑποσυνειδήτου καὶ ἐπιτελεῖ τὴν θείαν ἀποκρυστάλλωσι στὴν ἀναλλοίωτη ἀπάθεια τῆς ἀγιογραφικῆς μορφῆς, ποὺ δεσπόζει στὰ σύμβολα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Ὁ Γ. Δέρπαπας εἶναι φορέας καὶ ἐκφραστὴς αὐτοῦ τοῦ δράματος. Στὴν τεχνικὴ του θαυμάζει κανεὶς τὸ ἄμεμπτο ἀποτέλεσμα, τὴν προσωπικὴ πορεία ἀνάμεσα σὲ σύγχρονες καὶ παλαιῆς δεδοκιμασμένους ἐμπειρίες, τὴν χρωματικὴ αἴσθησι, ὅπου τὸ Βυζάντιο καὶ ἡ Ἀναγέννησις συμπλέκονται πλαστικά, ὕστερα ἀπὸ τὴν διάβασιν ἀπὸ ὅ,τι καλύτερον εἶχάν νὰ τοῦ δώσουν οἱ γερμανικὲς σχολές. Θέλει ὅμως νὰ μείνῃ πιστὸς στὸ ἑλληνικὸ πρότυπον. Τὸ κλασσικὸ κάλλος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἐνῶ θὰ συλληφθῆ στὴν ἐξοχὴ ἁρμονία του, θὰ ἐπενδυθῆ μὲ τὴν σεβασμιότητα τῶν ἀμφίων.

Τὸ τοπεῖο του γίνεται παραδείσιος μεταμορφωτικὸς ὀρίζων. Στοὺς οὐρανοὺς του δὲν μετεωρίζεται μάταια ὁ ἄγγελος μὲ τὴν ρομφαία τοῦ νιῶ τοῦ φωτὸς ἐπάνω ἀπὸ τὴν ζοφερὴ ζωϊκὴ παρουσία. Τὸ διονυσιακὸ καὶ τὸ ἀπολλώνειο στὴν ἄρτια συνυπαρξί τους. Ἐπάνω ὅμως, τὸ σύμβολο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔρχεται. Μήπως ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ καλλιτέχνης δὲν μᾶς ἐμπιστεύεται εὐγλωττα τὸ στόχον του; «Καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτόν, καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός...» μόνον ποὺ τὸ βλέμμα του ἀτενίζει τὸ ἀπροσπέλαστο μυστικὸ ὄριον... Ἡ τέχνη εἶναι ἀτέρμων πορεία. Τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ ὀδοιπορῆς ἀπορῶντας καὶ δημιουργῶντας. Καὶ ὁ Δέρπαπας τὸ ἐπιτυγχάνει. Μέσα του ζοῦν ὅλα τὰ ἀρχέτυπα. Τὰ ἀναβιώνει μὲ τὸ δικὸν του τρόπο. Καὶ τὰ ἀναζητεῖ παντοῦ καὶ ἐντὸς του. Τὸ βλέμμα του τελεῖ ὑπὸ τὴν καθοδήγησί τους. Ἐπιδιώκει τὴν ὑπέρβασιν τοῦ καθημαγμένου ἀπὸ τὶς ἀντιφάσεις τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ γνωρίζει πῶς θὰ χρειασθῆ πολὺς καιρὸς ὥσπου ἡ ἐξ οὐρανῶν ἀγγελικὴ κραυγὴ γιὰ τὴν σύναξιν στὸ «δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ» νὰ ἀκουσθῆ. Στὸ μεταξὺ ἡ αἴσθησις του καὶ ἡ ἔκφρασις του ὑποστασιοποιοῦν ὡς τέχνη τὴν προσδοκία.

Κ. ΜΕΡΑΝΑΙΟΣ

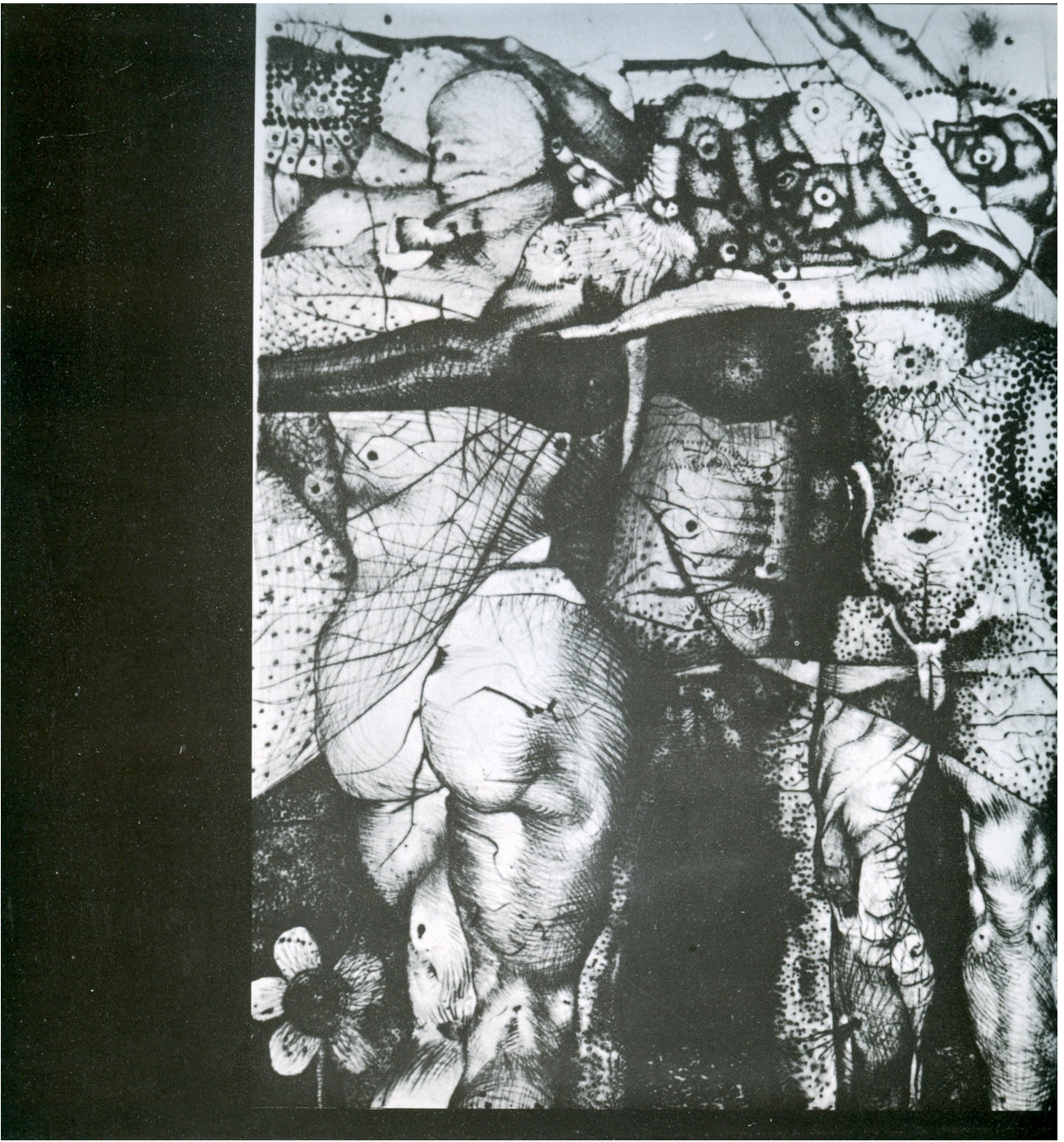
Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΛΑΜΠΕΡΟΣ

ᾧ ἀφιερώνεται σὴν (ω)γραφικὴ τῶν Γ. Δέρικα

Ἡ χρυσὴ τομὴ τοῦ θανάτου μετὰ παράκλητον ἄγγελον ψυχῶν
τὰ ρόδινα καιχνίδια τοῦ νότον
καὶ τὸ χθρὸ κρῖνον βασανίζει τὴν περιστερὰ
μέσ' σὴν γαλῖα λαγαρή τῶν κραγμάτων
ἢ ἀρχαιότητα τοῦ ἐρεθισμένου κρῖνον
καὶ ἡ μεγάλη κορυφία σφῆ μελαγούδα
πὺν σὺλαίει ἀπ' τὸ θριανταφυλλῶν -
μετὰ πᾶσι σὺν ὁρῶντες ἀπονείε τῶν ἀσφῶν
ἔπειθ' ἐξείσαμε πρὸς τὸν ἐνδύμο καὶ
δὲν τὸν ἀνούσαμε σὲ λακενὰ ροδόρα καὶ ἔρωδα
ἔρημος μ' ἕνα ξίφος σὸ χέρι
περιμένει τὴν μεταμόρφωσιν.
Γι' αὐτὸ καὶ ἡ νύχτα σβήνει τὰ δέλητρα
μ' ἐραφρότατες κινήσεις ἀναδαινέει τὸ ἀγνωστο
σὴν δὲ τῆς σιωπῆς ἀνασαίνοντα.

1969

Ν. Δ. Μαρτίνου

ΝΕΑ ΓΚΑΛΛΕΡΙ

ΤΣΑΚΑΛΩΦ 40 - ΤΗΛ. 619825

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΣ: 13.11 — 3.12 1969

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: 10 — 1 & 6 — 9 μ.μ.

ΕΚΤΟΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΥ & ΚΥΡΙΑΚΗΣ

